

Algemene beschouwing SP-fractievoorzitter Ger van Unen over de Zeeuwse provinciebegroting 2018

Voorzitter,

In de voorbereiding voor vandaag heb ik nog eens opgezocht wat ik hier vorig jaar heb gezegd. Kort samengevat komt dat neer op:

Stop even met geld uitgeven, zet dat geld voor Campus Zeeland nog even niet opzij, wacht even tot we weten waar we aan toe zijn met Thermphos.

Hoeveel beter hadden we er dan nu voorgestaan?

Maar dat was niet goed.. dat moest niet... want we gingen toch nooit meer betalen voor Thermphos dan waartoe we wettelijk verplicht waren.

De ontkenning.

Voorzitter, eigenlijk is dat de rode draad die door het Thermphos dossier loopt: de ontkenning.

Dat was al zo in de vorige college periode. De SP mocht niet zeggen dat we geld voor Thermphos opzij moesten zetten omdat we dan als provincie toegaven dat we verantwoordelijk waren.

Dat hield dat college vol tot dat ze teruggefloten zijn door hun juridisch adviseurs.

In deze college periode heeft de SP meerdere keren gevraagd om een voorziening in te richten om de risico's van Thermphos in te dekken.

Ook dat werd niet nodig gevonden.

Weer die ontkenning.

Totdat ook dit college terug werd gefloten ditmaal door de accountant. Hij zei dat het toch echt wel nodig was om een voorziening in te richten.

En zo hebben sinds de jaarstukken van vorig jaar eindelijk geld gereserveerd voor Thermphos.

Genoeg geld voor onze wettelijke verplichting.

Dachten we....

En toen kwam Samsom met zijn rapport.

De SP gaat niet herhalen wat we hierover allemaal al gezegd hebben. Maar het komt er op neer we zijn eens met de inhoud, en zelfs met de verdeling van de kosten 1/3 voor de provincie, 1/3 voor Zeeland Seaports en 1/3 voor het Rijk, en op een eventuele tegemoetkoming in de kosten vanuit Europa moeten we wachten. We zijn het daar mee eens, maar niet met het verdelen van de kosten vanaf een willekeurige datum, namelijk nadat wij als provincie al 14 miljoen hebben betaald. Dat vinden wij

heel oneerlijk. Omdat wij al eerder onze verantwoordelijkheid hebben genomen worden wij gestraft. Waarom stelt het college zich niet harder op?

27.7 miljoen extra moet de provincie Zeeland betalen, bovenop waartoe wij wettelijk verplicht zijn. Er is steeds gezegd: we geven niet meer uit dan we wettelijk verplicht zijn. En nu betalen we meer dan we wettelijk verplicht zijn.

En hier raakt de SP het spoor dus bijster.

Juist de partijen die de SP terecht wezen als wij aandacht vroegen voor onderdelen bijvoorbeeld het radioactieve afval. Juist die partijen die tegen de SP zeiden: daarvoor zijn wij niet verantwoordelijk. Juist die partijen omarmen deze 27.7 miljoen alsof het normaal is.

Wat de SP ook niet begrijpt is waarom het college zich niet harder opstelt.

Waarom niet zeggen tegen Den Haag: we onderschrijven de gezamenlijke verantwoordelijkheid maar vinden de financiële verdeling oneerlijk.

Wij willen dat de totale uitgaven door 3 worden gedeeld.

Dan maken we tenminste nog kans op extra geld bij de begrotingsbesprekingen in de Tweede Kamer.

Die 15 miljoen die het rijk dan meer moet betalen is peanuts voor een overheid met een begrotingsoverschot van honderden miljoenen.

Waarom probeert het college dit niet? De SP wil hier graag een antwoord op van het college.

Dit alles staat wat ons betreft los van de vraag of wij wel of geen extra geld krijgen uit het provinciefonds, omdat we nu nog steeds ieder jaar met 10 miljoen gekort worden vanwege Delta-dividend dat we als sinds 2015 niet meer ontvangen. De SP vindt dat Zeeland daar gewoon recht op heeft.

Dit staat ook los van de 900.000 miljoen die in het regeerakkoord is gereserveerd voor de regionale knelpunten, waarbij Zeeland expliciet wordt genoemd. De SP hoopt dat dit geld niet in cofinanciering beschikbaar komt want dan zitten we in een lastig parket: dan moeten we zeggen dat gaat niet we zijn al kaalgeplukt.

Dit staat wat ons betreft ook los van het bedrag dat Europa wel of niet mee gaat betalen. De SP vindt dat Europa de grootste schuldige is en dus zeker ook moet meebetalen.

Deze eerlijker verdeling zou ook gunstiger uitpakken voor ons havenbedrijf Zeeland Seaports. Dan kan Zeeland Seaports ook weer investeringen doen die belangrijk zijn voor de Zeeuwse samenleving.

1 vraag hierover:

Wil het college er bij Zeeland Seaports op aandringen dat de damwand in Sluiskil zo snel mogelijk gerepareerd wordt zodat de bewoners daar ook weer droge voeten kunnen krijgen? We hebben inmiddels geleerd dat het verdienmodel van een

havenbedrijf afhangt van het uitstellen van investeringen. Maar het kan toch nooit de bedoeling zijn dat de Zeeuwse bevolking hiervan de dupe wordt.

BEGROTING

Het besluit dat we vandaag nemen drukt op de begrotingen van de komende 15 jaren. De komende 4 colleges zullen hier nog last van hebben.

Structureel 1 a 2 miljoen minder per jaar hebben de komende provinciale Staten te besteden aan de Zeeuwse samenleving. 15 jaar lang.

Samen met de besluiten die al genomen zijn, zoals wel geld voor Campus Zeeland projecten, komt er bij de SP het gevoel naar boven dat we nog wel geld hebben voor prestige maar dat de basisvoorzieningen afbrokkelen.

Voorbeelden:

Wel geld voor Top techniek; geen geld voor opleidingsplaatsen in de zorg (terwijl de mismatch op die arbeidsmarkt hetzelfde is)

Wel geld voor hoger en wetenschappelijk onderwijs; geen geld voor het voortbestaan van voortgezet onderwijs in Zeeuws Vlaanderen

Wel geld voor het Joint research lab; geen geld voor de Zeevaartschool. (wat past er nu beter bij land in Zee?)

Is het college bereid gezien deze veranderende omstandigheden de investeringsagenda te heroverwegen?

LEEFBAARHEID

Leefbaarheid lijkt ook een ondergeschoven kindje te worden.

Alleen nog geld voor innovatie terwijl juist het op orde zijn van de basisvoorzieningen de leefbaarheid bepaalt.

Is het college bereid om een integrale nota leefbaarheid te schrijven waarin alle aanbevelingen uit het rapport Balkenende worden verwerkt?

ZORG

De zorg in Zeeland.... wat de SP betreft ook een ondergeschoven kindje in deze collegeperiode. Hadden we in de vorige periode nog een gedeputeerde die echt overal vurig opkwam voor een betere zorg in Zeeland. Dat is nu wel anders.

De SP heeft onlangs in de provincie en in verscheidene gemeentes dezelfde vragen gesteld over het falen van de Commissie Toekomstige Zorg Zeeland (de CTZZ). In plaat van antwoord te krijgen van het college kregen we antwoord (op alle plaatsen vrijwel identiek) van de CTZZ die zichzelf schoon praatte.

Voorzitter dat kan toch niet?

De SP wil graag dat het college hierop reageert.

Ook wil de SP weten hoe dit college haar rol ziet in de toekomst als het om de zorg gaat. De Commissie Balkenende ziet de zorg ook als een van de basisvoorzieningen voor leefbaarheid.

Voorzitter omwille van de tijd wil ik nog een paar onderwerpen kort aantippen en er een vraag over stellen.

Openbaar vervoer

Hoe gaat dit college voorkomen dat als de SP weer een enquête houdt ons OV zo slecht wordt beoordeeld.

Zichtbaar Zeeland

Concert aan Zee ondergebracht in Zichtbaar Zeeland? Toch heeft dat niet onze mening veranderd dat gemeenschapsgeld niet behoort te worden gegeven aan commerciële activiteiten die heel goed zelf hun broek kunnen ophouden.

Najaarsnota

De Najaarsnota trekt geld uit (onderdeel Economische Innovatie) voor het vormen van “clusters van bedrijven, kenniscentra en overheden”, namelijk 1 miljoen euro in 2018. Aan de bijdrage van het Rijk voor dit project (3,8 miljoen) is de voorwaarde verbonden dat de provincie er ook in de jaren 2019/2020 geld voor beschikbaar stelt, in totaal 2 miljoen euro. Die 2 miljoen is niet gedekt. Waarom legt u voorstellen aan ons voor die niet gedekt zijn?

Tot slot de Energietransitie

Eigenlijk hadden we hier ook heel veel over willen zeggen maar dat gaan we ongetwijfeld de komende tijd nog vaak doen. In ieder geval kunt u binnenkort hierover binnenkort van de SP een rapport verwachten.

Wel een paar vragen hierover:

- Gaat u ook inzetten op de isolatie van bestaande woningen? Daar is de meeste winst mee te halen voor de bewoners
- Bent u bereid om in plaat van geld beschikbaar te stellen voor het slopen van betaalbare woningen, dit geld te steken in de isolatie van deze huizen?
- Ziet het college een rol voor de provincie om er voor te zorgen dat het rijksgeld hiervoor ook terecht komt bij de Zeeuwen
- Is het fonds dat door Stedin is gevormd bij de aankoop van ons netwerkbedrijf (5 miljoen) ook beschikbaar voor de energietransitie?
- Hoe gaat u borgen dat de Zeeuwen objectief advies krijgen in het woud van aanbieders van bijvoorbeeld zonnepanelen.
- Hoe gaat u borgen dat alle Zeeuwen dus ook degenen die niet zomaar zonnepanelen kunnen kopen mee kunnen doen aan de energietransitie?

Dank u wel voorzitter.